

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy a hirdetések és előfizetési pénzek a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadó hivatal: Kézdi-Vásárhelytől a Turóczy László könyvkereskedésében hová hirdetések és előfizetési pénzek szintén küldhetők.

Mous parturiens.

Kézdivásárhely, 1895. márcz. 14.

Nagy volt a riadalom Kézdivásárhelyt, midőn híre futott, hogy a mi hirneves képviselőnk Molnár Józsiás ur az Ugron-pártban benne maradt. A mi városunk függetlenségi választó polgárai elég politikai érettséggel bírtak arra nézve, hogy belássák, miszerint Kézdivásárhely város képviselőjének nines és nem lehet helye olyan pártban, melyről ország világ beszél, hogy a néppárttal kaezérkodik, s hogy általában ultramontán érdekeket szolgál.

Ha már két függetlenségi és 48-as politikai párt van, képviselőnknek mindenestre a liberális töredékkel kellett volna haladnia, annyival inkább, mert képviselőnk is megszavazta a polgári házasságot.

A kézdivásárhelyi függetlenségi értesítvén a bennmaradásról, gyűlést tartottak s igazolásra hívták fel a képviselő urat, ki nyomban haza is zónázott s itt mult szerdán választói előtt — úgy, a hogy igazolta magát.

Hát bizony ezen nyilatko-

zat nem volt egyéb ügyvédi rábulisztikával megcsinált vád-beszédnél, mely a lefolyt eseményeket hamis színben mutatván be, teljesen félrevezette a választókat.

A képviselő ur ugyanis úgy állította fel a tételt, hogy mivel csupán csak az Ugron-párt vallja tisztán a függetlenségi elveket, ő csak ezen pártban maradhatott meg. Hát bizony ezen állítás nem igaz, mert ha az ember megolvassa a Justh- és Ugron-párt kiáltványait, mulhatatlanul azon meggyőződésre kell jutnia, hogy az Ugron-pártnak csak szitkai vannak, de politikai programja nines, míg ellenben a Justh-párt nem személyeskedve, nem dühöngve, nyugodt, hazafias hangon mondja el azon elveket, miket mindig követett és jövőre is követni fog.

Tehát az igazi függetlenségi és 48-as eszmék csak a Justh-pártban keresendők, mely híven követve Kossuth Lajos elveit, megszavazta az egyházpolitikai törvényeket, s mely párthoz fia Kossuth Ferencz is csatlakozott. Nem lehet tehát az az igazi függet-

lenségi párt, melynek vezére Ugron Gábor „e l a v u l t”-aknak jelentette ki a 48-as elveket s melynek vezéremberei Ugron, Bartha, Polónyi ismert ultramontánok.

Ezek szerint Molnár Józsiás ur előtt meg volt az egyenes út, melyen haladnia kellett volna s ő mégis a görbét választotta és ezen elhatározása ép olyan érthetetlen, mint a milyen indokolt azon felháborodás, mely ellene irányult.

A hosszú lére eresztett vád-beszéd rendén képviselőnk elmondotta a Kapocsy és Izsák-féle indítványok történetét, de természetesen ez is hamis színben adatott elő, mert képviselő ur úgy állította fel a tételt, hogy csak az Ugron-pártiak akarták a pártot országosan szervezni s a Justh-pártiak pedig nem, pedig a dolog nem így áll, mert mindkét töredék akarta, de a szakadást az idézte elő, hogy a szervező bizottság elnöke, az egész párt elnöke Justh legyen-e, avagy a bizottság saját kebeléből válaszszoneleket, vagyis más szóval Ugron Gábor vagy Justh Gyula vegye-e át a vezérő szerepet,

s minthogy a többség Ugron Gábor mellett szavazott, Justh Gyulának a liberális elemekkel együtt távoznia kellett. — Tehát a milyen valótlan képviselőnk állítása, épen olyan indokolatlan azon ténye, hogy Ugron hívei közé sorakozott.

Beszélt képviselőnk holmit a polgári házasságról is sennek kötelező és fakultatív formáját — megindító naivsággal egy két ajtós házhoz hasonlítván s ebből azon következtetést vonja le, hogy bármelyik ajtón jusson is az ember feleséghez, az egészen mindegy.

Ezen tagadhatatlanul magas röptű hasonlat csak annyiban sántít, hogy bármelyik ajtón jussunk is ama bizonyos házba, ez lehet mindegy, de hogy egységes házassági jog s állami szempontból, a fakultatív és kötelező polgári házasság mindegy lenne, azt már tagadjuk, mert a kötelező polgári házasságnál az állami közeg előtt kell a házasságot kötni s az egyházi áldás csak felesleges dolog, vagyis nem kötelező, míg a fakultatív formának a felek szabadon választ-

TÁRCZA.

Érdekközösség a természetben.

Irta: Dr. Bardocz Gyula.

Ha már most minden virág egyszerre nyílnék: a kis bogarak nem győznék elintézni a sok megbízást s a szegény virágok hiába epednének szerelmük tárgyától üzenetért, s másrészt a tavasznak és nyárnak többi részén a bogarak maradnának munka- és kenyérkereset nélkül. Mikor azonban az egész környéken nines más virág, mint a hóvirág, mandulafa-virág, füz- és mogorófa-virág: ezekhez sietnek a bogarak, dongók, lepkék és méhek s a himpor átvételével kapott jutalomért vígan teljesítik megbízatásukat.

Hogy falvak közelében miért tenyészik dusabban a piros lóhere, mint a távoli réteken? az is a természeti érdek-közösség magasabb kombinációjában leli magyarázatát!

A piros lóherének és árvácskának

kelyhük, melynek aljában van améz, olyan szűk és mély, hogy csak a dongók vékony és hosszú nyelve tud abba beléhatolni s ezért a virágok csak a dongóméhek látogatásaira vannak berendezve. Minél több dongó látogatja a virágokat, azok annál dusabban tenyésznek. Azonban a dongóknak elkeseredett ellenségei is vannak s ezek a mezei egerek, melyek gyakran és szorgalmasan fel szokták keresni a dongóméhek földbe rakott fészkeit s azok kiesinyeit és felhalmozott mézgyűjteményét tönkre teszik. Minél több tehát az egér, annál kevesebb a dongó s annál silányabbak a lóhere vetések. Azonban falvakban, melyekben különösen sok az öreg asszony és vén leány, sok a macska is, ezért a hol sok a macska, kevesebb az egér, több a dongóméh és így bujább a vörös lóher tenyészet.

Innen magyarázható meg tehát ama rejtély, hogy miért dusabbak a falvak közelében vetett lóhere termések azoknál, a melyek távolabbi helyeken vannak vetve.

Természetes dolog az egész, hisz

mindenki tudja, hogy a macskák a távolfekvő réteket nem igen szokták felkeresni, mivel a házak közelében mindig találhatnak elegendő egeret.

Gyakran hallottuk s akár hány-szor tapasztaltunk is, hogy igen sok állat él házközösségben, folytat közös háztartást nála gyengébbekkel, a kiket a megtámadások ellen védelmez és a maga fölőslőgéből táplálékkal lát el. Azonban ezen gyenge vendégek részéről maga az erős és hatalmas gazda-állat is részesül holmi apró kedveskedésekben. Ezen különböző osztályba tartozó állatok egymás javára irányított esolekedeteiknek kölcsönösségét mutualismus-nak nevezzük.

Szép példa erre a batavai öbölben élő Actinia nevű virágállat a védőkarjai közé fogadott trachichthys nevű apró halaeskákkal. Az előbbi hatalmas, rettegett óriás, melytől a nagyobb tengeri állatok is iszonyodva szaladnak el, mert tudják, hogy a karjain levő csalánszervek pokoli viszkotést és csipést okoznak, míg az utóbbiak apró igénytelen halaeskák s mégis barátságosan megférnek a

szörnyeteg Actinia halált osztó karjai között. E halaeskák az Actinia karjai közé jutott zsákmányból részesülnek, az általa kiböbött emésztetlen táplálékból kényelmesen lakmároznak, a védő karok közül kisebb távolságra kiuszkálóak s az ellenség közeledtére oda ismét visszaszaladnak, ügyelve arra, hogy a veszedelmes csalánszervek valamelyikét ne érintsék. Itt a rettegett gazda-állat mily szép egyetértésben él az oltalma alá fogadott apró vendégekkel! Szállást, védelmet és ellátást ad nekik azon viszonzószolgálatért, melylyel ezek neki kedveskednek. E viszonzószolgálat csak annyiból áll, hogy az apró halaeskák a gazda-állat karjai közt gyorsan ide-oda uszkálva élénkebb áramlásba hozzák körülötte a vizet és így rá nézve a vízben levő oxigén felvételét könnyebbé teszik.

Ilyen mutualismus az emberek között is gyakran előfordul, annyi különbséggel, hogy míg itt az egyes mutualisták társaiktól viszonzószolgálat fejében még talán a lehetetlent is megkövetelik, addig ott elenyésző esekélysséggel és némely esetben a semmivel is megelégszenek.

hatnak az állam közeg és egyház között. Az állam joga tehát csupán a kötelező formánál érvényesülhet. Tehát sem a házasságokra, sem az államra nézve a két féle forma nem lehet mindegy. S ha képviselőnk ennek dacára mégis mindegynek tartja, se nem meggyőződése, miértszavazta meg? Ezen kérdés anyival jogosultabb, mint képviselő ur azon aggályának is kifejezést adott beszédében, hogy valjon melyik jobb, ha az emberszabados választhat, vagy ha az állam kötelezi egyik forma betartására?

Hát bizony ilyen kételyek mellett igen csodálatos, hogy mégis a kötelező polgári házasságra adta szavazatát.

Az egy óráig tartó nagy beszéd szürke egyformaságából, mint derültebb pontok emelkedének ki ama hazafias kirohanások, miket képviselő ur imitt-amott a kormány ellen intézett. Az meg aztán egészen Ugron-stílusban volt tartva, — midőn képviselőnk azon akasztófáról beszélt, melyet Bécsben a kormánynak szántak. Hát az ilyen beszéd locsogásnak megjárja, de komoly politikai beszédben helyet nem foglalhat s ha épen a legeslegenyhébb kifejezést akarjuk használni, azt kell mondanunk, hogy izléstelen-ség s odiuma arra hull vissza, ki azt nyilvánosan elmondja, mert azt mindenki jól tudja, hogy akasztófáról tisztességes gyülekezésben nem szoktak beszélni.

A nagy beszédnek is vége lett és a hatás csodálatosképpen nyilvánult, a mennyiben nem a hallgatók, hanem maga a képviselő érzékenyült el s honfiai könyeket hullatott. — Ezen önelérzékenyülés mindenestre igen szépen beleillett a beszéd keretébe s annak legesillogóbb részét képezte.

A nagy beszéd bevégeztével szólottak többen is a függetlenségi párt részéről, de mivel határozott indítványt senki sem tett, határozatot hozni nem lehetett. A gyűlés tehát eredménytelenül oszlott el. A végeredmény tehát az, hogy Kézdivásárhely város képviselője megmarad továbbra is az Ugron pártban s hazafias ezég alatt tolja, ha majd szükség leend rá, a mágán-sok és papok rozoga szekerét.

Hogy miképpen ítélnék más helyeken az Ugron-párt viselkedéséről, egy példát is hozhatunk fel. A győri függet-

lenségi párt ugyanis következőleg nyilatkozik az Ugron-párttól:

„A 48-iki törvények szellemét hamisítják meg azok, kik letérve egy nagy korszak által elibénk jelzett útról, veszélyes áramlatokkal folyton nemcsak kacérkodnak, hanem egyenesen összeesküdve a liberalizmus ellen, oly elemekkel szövetkeznek, kik az emberiség haladásának és a közszabadságnak mindenkor ellenségei voltak.

De mert az önálló és független Magyarországot csak mint föltétlenül demokratikus és liberális államot képzelhetjük, politikai ellenségnek kell tekintenünk, ki nyíltan vagy alattomban a liberalizmus és demokraczia ellen szövetkezik.

A szabadelvűség nyílt ellenségei ellen erőnkhez képest eddig nyíltan harcolhatunk, de ezeknél veszélyesebbek voltak annak alattomos ellenesei, főleg azok, kik pártprogrammunk presztízse alatt nyertek mandátumot s ma elárulva ez őket megválasztott nép jogait, érdekeit és ideáljait, a szabadelvűséget kasszát szolgálatába állítottak; kik hangoztatják ugyan, hogy Magyarországot közjogiilag fölakarják szabadítani, de ténnyel egyúttal népünket a feudalizmus és klerikalizmus járma alá alázzák.”

Ez a helyes beszéd s így kellett volna a kézdivásárhelyieknek is tenni.

O.

A hét története.

A képviselőházban e héten is az 1895-iki állami költségvetést tárgyalták, megszümlélhetetlen mennyiségű viczinális és szárnyvonalat kezdeményeztek, létesítettek és nagyon soknak az üzemét hófúvások nélkül be-szüntették s csináltak a honatyák komolyabb összeütközés nélkül számtalan karambolt, mint mindig!

A nyitrai zatyafiaknak is akadt egy klerikális jelöltjük gr. Zichy János személyében, ki programbeszédét nagyszámu hallgató távollétében mondotta el; a szép hangzása igéket csak a him- és nőnembeli szoknyások hallgatták, hozzájuk méltó áhítattal.

Fiumében mintegy harmincz zsák elvámolatlan kávét csempészték át a szabad kikötőből a kikötő városba, a mi felett a finánczok szertelenül dühöngenek, de a kávénénikék annál jobban örülnek. Azonban ez ellentétes kedélyhangulat mindkét részről korai, mert a csempészeket elfogták s a kávét elvámolták. Ez volt az Istének határozata!

A budapesti királyi törvényszék palotájában Stern Vilmos híres nemzetközi betörő, ki életének felét a leghíresebb magyar és külföldi fogy-

házakban töltötte, a lépesőház harmadik emeletéről leugrott s koponyáját szétzúzta. Híjába! ő ilyen halált óhajtott magának s a törvényszék ilyenre amugy sem ítélte volna.

A kis-körösi szocialisták alapszabályaitak felterjesztés végett benyújtották a községi előjárásához, mely a vezérek némelyikét elfogtatva, egy időre megkíméli a lázító beszédek tartásának fáradsalmaitól.

Morvaországban, a hol a babona ép úgy honos, mint nálunk, egy anya egyetlen gyermekét a forró kemencébe dobta, hogy annak kiütései meggyógyuljanak. Az ostoba kiütések ugyan nem gyógyultak meg, de a gyerekek alaposan megsült s két óra múlva meg is halt.

Trencsénmegyében egy kovács meg-unva régi mesterségét, privát passióból ezüst forintosokat hamisított, a miért letartóztaták.

Irodalom.

A válság.

— Teremtünk új gazdasági politikát. —

Azok az aranyhegyek, a melyeket Magyarország gazdasági helyzetéről már évek óta élénk festenek, mint a szappanbuborékok tűnnek el a mindinkább előre törő gazdasági válsággal szemben.

A fővárosi bankok és pénzintézetek fényes mérlegei az állami feleslegok milliói hamis képet mutattak, sőt mesterségesen rejtették el a gazdasági tönköt, a mely felő rohamosan balad az ország vidéki népességre, mezőgazdaságra és kisiparra foglalkozó lakossága. Az utolsó tíz év alatt 1050 millió forinttal szaporodott a magyar földbirtok terhe, a budapesti börze- és bankvilág milliói a mozgósított nemzeti ingatlan vagyon ingóvá tétele által jöttek létre, s tulajdonkép nem az ország vagyonsodása, hanem szegényedésének a mozgó vagyon aránytalan összetömörülésének a jelei.

Ha nem cselekszik gyorsan ez az ország, ha nem inieziál, követel, teremti mielőbb egy egészséges és erős gazdasági politikát, tönkre megy egyrészt a közép- és a kis emberek osztálya, másrészt odadobjuk népünket a szocialis forradalom karjai közé.

És ezt a tönköt érezni fogja nemcsak a termelő és iparos, de vele együtt a honorátorok, a nemzet értelmisége is.

Ennek az erőyes, új gazdasági politikának a létrehozása az elsőrendű politikai szükség ma Magyarországon. Ezt akarja elérni a Budapest május hóban tartandó nagy szabású Országos gazdakongresszus és ezért küzd, ezért alakult a „Hazánk” napilap.

350 független földbirtokos és gazda alapította ezt a kormány és politikai pártok befolyásától ment napilapot a magyar föld, kisipar és a honorátorok érdekeinek védelmére. A különben is minden irányban gazdag tartalmu lap elterjedése tehát egyenlő: az agrár-politika terjedésével.

A „Hazánk” programját lapunk mai hirdetési rovata közli, ajánljuk figyelmebe mindazoknak, a kiket a lap által képviselt új politikai irány érint, vagyis az ország minden művelt emberének.

A válság.

— Műveljük, tanítsuk a népet. —

Az egész ország válsággal küzd.

Nap nap után más vidéken üti fel

a fejét az inség, különösen a földmives és kisiparos osztályt sújtják nélkülözhetési viszonyaink.

Politikai törekvéseink egyik legfontosabb feladatát most, ezeknek az osztályoknak a helyzetén való segítségre kell hogy képezzék, érvényre kell juttatni Magyarországon a kisemberek politikáját.

Ezt előzolja egy rövid idő alatt sok ezer példányban elterjedt népi lap, a „Független Ujság”, melyet Baross Károly a „Hazánk” felelős szerkesztője ad ki. Politikai függetlenség, élénk érzék a gazda- és kisiparos osztályok érdekei iránt jellemzik a „Független Ujság”-ot, mely politikai, gazdasági, ipari, szépirodalmi czikkei, gazdag illusztrációval kielégíti a nép igényeit, fejleszti politikai és gazdasági érettségét, nemeseíti léletét. Főérdeme pedig olcsósága.

A minden vasárnap gazdag tartalommal megjelenő „Független Ujság” előfizetési ára egy évre 2 forint, félévre 1 frt. Mai számunkhoz mellékeljük prospectusát, a mit ajánlunk olvasóink figyelmébe.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

LII.

Téns Szerkesztő ur!

Móricz zsidó erőst bucsalkodik azon, hogy minekutána nemsokára jönnek az szorvedző veres tollas honapák, mely üdőben az szónak és italosnak nagy menedéke lesz, ő kormánypárti zsidó létre nem fog ivo vendéget kapni, mivel hogy ő 67-es alapon áll és e mián az 48-asok nem fognak az koresmájába menni. Hát én erre aszontam, hogy egy néhány kártya vízzel ezen segethet s mivelhogy az héber nem értette meg az én okos beszédemet, így szölettem tovább: — Hát hallgass ide Móricz, az dolog úgy áll, hogy te vótaképen azot vagy 67-es, mivelhogy az komisz borodot 67 új krajezáret méred. Ha most mán a hordódba egy néhány kártya vizet töltesz az többi mellé, adhatod 48 új krajezáret a így mindnyá 48-as lesz belőled. Egy zsidónak ennyi mindéig elegendő, hogy magát az másik pártra fordítsa. Osztán esztet az ke-restelést nem es kell az anyakönyvü vezérlőnek bejelenteni. Ennek utánna kiürod az koesma ajtajára „fü-ggetlen 48-as fogadó” s mindnyá hezzád mennék az szervező naeseságáék. Attól se félj, édes Móriczám, hogy ezzel megcsalod az világot, iszeg az Ugron-párttal es csak úgy, mint nálad, esupa ezéger az a független 48-as. Te éppeg úgy lehetsz szüvedben továbbra es mamelek, mint ők papimádók.

Olvastam az ujságokban, hogy nemes Assótörja községében az uri renden levő egyéniségek szerumbált csináltak. Az tánczbál jóvödelme az gyermekek javára s az baczellusok kárára fordítódott, vagyis a pénzen szerum-orvosságot vásárolnak az szegény beteg köjkeknek. Hát ez igen szép dolog, met hát az szegény köjkecskék megördenlik, hogy az ők torkikról es gondoskodják valaki, minek utánna az nagy emberek es gondoskodnak, hogy az magik torkik hiányosságot ne szenvedjen. S mégis az főtisztelendő urak erőst nagy ellenségei vótak ezen bálnak, azt híresztelvén, hogy ott

nem táncz, hanem politika léssen. Könnyű volt nekik ezen jó feltanálásu és czélzatu bált rotálni, met nekik ninesenek gyermekeik, de vadenak keresztfiaeskaik s leánykaik, kik megérdemelték volna, hogy valamit ők is áldozzanak, met ha az parochiára ecezer beüt az köjök nyavalya, az teli sapkáeskaik es fejruváeskaik gazdátlanul maradnak.

Az mikor az országos gyülekezet szófojtatásait olvasgattam, elmentem az jegyző urhoz s kértem, hogy írja le nekem asztot az esudálatos szót, miről az legutolsó háboru az gyülekezetben vót. Ő le es írta, hogy appropriáczióális. Hát én osztet ki tudom olvasni, de kimondani nem tómi s nem es hiszem, hogy ez világon legyen ojan egyházi, az ki ki tudná mondani. Az mit az ember pedegleg nem tud kiejteni, asztot megmagyarosítja s aszongya, hogy apró piaczi vitatkozás vót, mit az veres tollasok csináltak. Jegyző uram megmagyarozta, hogy az annyot teszen, mint kötségvétésitörvény. Ez mán más, ez mán becsületesebb szó. No csak hogy ennek es vége vagyon! Az őszi vetés után mindnyá hezzá kezdettek az köleségvétéshez s ez eltartott az tavaszi vetésig. De csak hogy 4 hónapi munka után el vagyon az országos gyülekezet velője es végezve! Hogy lesz-e áldás rejta, majd kitudódik.

Kárbahágó, Komiszó 14.

Maradtam a téns szerkesztő urnak tisztelttel s becsütelvel
Jámor Están,
egyházi.

Ujdonságok.

— **Kinevezések.** A brassói kir. törvényszék elnöke Bartha Abel igazolványos es. kir. őrmestert a vezetőse alatti brassói törvényszékhez III. oszt. hivatalszolgáivá nevezte ki. — A király a vallás- és közoktatási miniszter előterjesztésére az erdélyi károlyfehérvári róm. kath. székeskáptalanban dr. Tódor József esperes-kanonokot éneklókanonokká, a gyulafehérvári székes káptalanhoz Buzás Mibály esik-szentmártoni esperes-plebánost és Steinicz Erő gyulafehérvári papnöveldei lelki igazgatót tiszteltbeli kanonokokká nevezte ki.

— **Márcz. 15-ét,** nemzetünk történetének e fényes napját az idén is kegyeletesen ünnepelte meg városunk közönsége. Az ünnepség rendezését ezuttal is az olvasó egyesület vette át s gondoskodott olyan programról, mely teljesen megfelelt e nagy nap emlékének. A kedvezőtlen időjárás miatt az ünnepély a tanáesháznál tartatott meg, melyazonban a márcz. 15-iki közönség számára igen szűknek bizonyult. A szó teljes értelmében ember ember hátán tolongott, hanem baj azért nem történt. A szép, tartalmas műsor minden egyes pontja fényesen sikerült s a lelkes közönség bőven adózott tapsaival. Az ünnepi megnyitó beszédet ezuttal is Barthos Károly ügyvéd tartotta s beszéde most is nagy hatást keltett. Ezután az ev. ref. egyházi dalkör a himnuszot énekelte, majd meg Kovács Anna k. a. szavalt igen szépen. Jól kidolgozott felolvasást tartott Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd, majd a dalkör dala után Zómy József szavalt hatással. A megnyitó és záró zenét a helybeli népzenekar szolgáltatta. Ezzel a szép,

hazafias ünnepély délután 4 és fél óraker véget ért.

— **Influenza.** Ez a divatos uri betegség kezdette nálunk is fejét ismét felütni. Már eddig is több eset merült fel, de igen enyhe jelleggel. A beteg 2–3 napig prüszköl, lázas, fáj minden porcikája, elveszti étvágyát stb. s azután szépen meggyógyul. Természetesen minden apróbb bajt ennek a szegény influenzának a terhére írnak: egy alapos muri, egy dísznót, egy kis hűlés következményei, mind megannyi influenzais esetek, mert a végén is sokkal jobban hangzik ez a szó influenza, mint katzenjammer, nátha vagy esömör.

— **Nyilvános köszönet.** Alólt szövegetek nevében mely hálaival mondok köszönetet Háromszék megye érdemekben gazdag főispánja, méltóságos hatolykai Potsa József urnak azon szíves jószágáért, melylyel magam és iparostársaim ügyét felkarolva, minket vállalatunkban megsegített.

A es. kir. hadügyminiszterium által f. évre kiírt katona bakkancs-szállításból, önhibánkon kívül, mivel az e tárgyban kiadott hirdetmény velünk nem közöltetett — kiestünk s midőn orvoslást e világon sehol sem találtunk, őszinte bizalommal szeretett főispánunkhoz fordulánk, kinek atyai jó szíve azonnal segített bajunkon. Ő méltósága felterjesztésére megkaptuk azt, mit nem is reméltünk: állami bakkancs-szállításban részesültünk.

Mint egyszerű iparosok, nem tudjuk mely és őszinte hálaikat ékes szavakban kifejezni, de főispán melegen őrző atyai szíve bizonyára a mi egyszerű szavainkból is megérzi azt, a mi abból hiányzik s kegyesen fogadja a mi köszönetünket.

Éltesse a jó Isten sokáig főispán urat, hogy még sok jót tehessen a székel iparosok érdekében.

A helyi eszmadiák alkalmi szövegkezte nevében

Tuzson György.

— **Tűz.** Sósmezőn közvetlen az országos határszéli sorompó mellett, a kir. kinstár tulajdonát képező és a m. kir. belépő állomás hivatal céljaira épített helyiség e hó 13-án éjjel ismeretlen módon meggyúlt és a benne volt butorokkal, hivatali iratokkal és levéltárral együtt teljesen leégett.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács által közhírré tétetik, miszerint a folyó évi I és II-os osztályu keresetiadó kivétési lajstrom folyó 21–30-ig bezárólag a városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve, — és a hivatalos óra alatt bármikor megtekinthető; esetleges folyamodvány közvetlen a sepsi-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz adandó be.

Kézdivásárhelyt, 1895. márczius hó 15-én.

Kézdivásárhely város tanácsa.

Sz. 644—1895.

tkvi.

Hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel

közhírré tétetik, hogy Háromszék megyében kebelezett Czofalva községnek a czofalvi és zágoni területen levő közös helyei arányosítása folytán szükségossé vált telekkönyvi átalakítási tervezet hitelesítésének megkezdésére határnapul 1895. év május hó 13-ika d. e. 8 órája s következő napjaira tüzetik ki.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, — mert a hitelesített tervezetnek telekkönyvbe leendő bevezetése után, a téves bevezetésből eredhető kifogásokat, — jóhiszemű harmadik személyek irányában — többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárásfolyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik ninesenek, hogy az átírást az 1886. évi XXIX. t. cz. 15 18 és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5 7 és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni igyekezzenek és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt elő szóval ismerte el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedélyt nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyeg mentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság.

Kovácsna, 1895. évi február hó 27-én.
Száva Jakab,
kir. albiró.

Sz. 3273—1895.

HIRDETMEY.

Háromszék vármegye tks. közigazgatási bizottsága 1895. évi február hó 5-én 202. sz. alatt hozott határozatával a törvényhatósági közutakra az 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900 években a szállítandó fedanyagnak versenytárgyalás után leendő biztosítását rendelt el.

Az egyes utvonalakra a folyó 1895. évre szállítandó:

1. Aldoboly-bükszádi törvényhatósági közutra 985. kavics. hal. 4325 frt 50 kr. 2. S-Szentgyörgy-Hídvég-Baróth és a kiágazó utakra 1445. kavics. hal. 6043 frt 50 kr. 3. Sz-Szentgyörgy-uzoni és a kiágazó utakra 210. kavics. hal. 735 frt. 4. Kilyén-kökői és a kiágazó utakra 160. kavics. hal. 560 frt. 5. Dálnokhegy-szentkötölnei és a kiágazó utakra 300 kavics. hal. 1528 frt. 6. K-Vásárhely-Torja-Büds-Bükszádi és a kiágazó utakra 515 kavics. hal. 2347 frt 50 kr. 7. Mikóújfalú Nagybaczoni és a kiágazó utakra 415. kavics. hal. 1385 frt. Összesen: 4030 halom 16.924 frt 50 kr. költséggel.

A kavics-szállításnak 6. évre való biztosítása céljából az 1895. évi márczius hó 22-ik napjának délelőtti 9-órájara az alispáni hivatalos helyiségben tartandó szövevény egybekötött zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Megjegyzetük, hogy különben egyenlő körülmények között előnyben részesül azon ajánlattevő, a ki az összes

utvonalakra ajánlkozik noha egyes utvonalakra való szállításra is lehető ajánlatok a fentebbiek szerint.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy az engedélyezett költség után számítandó és a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzt, esetleg ezzel ellátott zárt ajánlatukat folyó év márczius hó 21-ikének délutáni 4-órájáig Háromszék vármegye központi pénztárához annnyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokban az árendés betűvel és számmal tisztán kirva százalékokban jelölendő meg.

A szóban forgó szállítási vonatkozó felosztási kimutatások és a részletes feltételek, valamint a szerződés mintája a vármegye számvevőségénél a rendes hivatalos órákban napoként megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1895. márczius hó 11-én.
Tompa Miklós,
alispán.

 Tinct. capsici comp.
A RICHTER-FÉLE
Ezen Horgony-Pain-Expeller néven ismeretes, igazán egyszerű házi szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek bizonyult köszvény, csúznál, tagzsargatás stb. nel. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható. A
Tinct. capsici comp.
(Horgony-Pain-Expeller)
kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között a dadalmas megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség is jól meg tudja különböztetni a jót a rosszól.
Hogy értéketlen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjünk, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. árban, üvegeként; Budapest: **Török József** gyógyszerésznél.
Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thür.

 Mária-czelli Gyomor-cseppek
Védjegy. Védjegy. Védjegy.
nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és állólanosan ismeretes házi és népszerű.
A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgengesség, bűzös lehelet, felfútság, savanyú, felfúfogság, hasmenés, gyomorgégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányság, gyomorgörös szűkülés.
Hathatos gyógyszernek bizonyult feljájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomorulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillisták, májbajok és hamoroidáknál.
Említtet bajknál a **Máriaczelel gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.
Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerára Budapest, Király utca 12 sz.
A vedjegy és aláírás tűzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyitom”.
• A **Máriaczelel gyomorcseppek** valódián kaphatók.
Kézdi-Vásárhelyt Kovács Ferencz gyógyszerésznél.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A HAZÁNK

politikai, társadalmi és közgazdasági napilapra.

FŐSZERKESZTŐ: Bernát István.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Baross Károly.

A „Hazánk” programja:

Politikai meggyőződésünk Magyarország alkotmányának törvényben és szerződésben lerakott alapjaitól kő és ezek után kívánunk magyar nemzeti kulturállamot teremteni.

Kívánjuk a választások tisztaságát, ennek érdekében független bíróságot, a választástörvény revízióját és a választásra jogosultak politikai nevelését. A nemzetiségi kérdésekben kívánjuk a magyar állameszme teljes érvényre jutását; de a más nemzetiségbeliek beolvadásának legfőbb eszközeül: a társadalmi kapcsolat szorosabbá tételét és gazdasági érdekeik istápolását ismerjük.

Sürgöttük a közigazgatás helyes reformját oly feltételekkel, melyek a legszélesebb alapon biztosítják a helyi autonómiát.

Kívánjuk a közigazgatási bíróságot, az állami tisztviselők pragmatikáját, a községi jegyzői intézmény reformját.

Sürgöttük oly közegészségügyi intézkedéseket, melyek a maiaknál hathatósabb eszközökkel látnak a nemzet milliói testi és szellemi épségének, a nemzeti munkaerőnek fentartásához és fejlesztéséhez.

Sürgöttük a magyar honvédség fejlesztését; a közös hadseregben pedig a magyar csem erősödését, egyenjogúsítását.

Egyházpolitikai kérdésekben kívánjuk a teljes lelkiismereti szabadságot, a vallásfelekezeti béke visszaállítását, a szükséges reformokat, de utóbbiakat csak oly sorrendben és fokozatban, hogy az érdekekben hozott áldozatok sem kulturális, sem gazdasági fejlődésünket meg ne zavarják és ne nehezítsék.

Sürgöttük helyes közoktatásügyi politikát. Kívánjuk a népiskola, kisdóvó-ügy, a letelezés általános rendezését, a gazdasági és ipari szakoktatás általánosítását, a néptanítók helyzetének javítását. Nagy súlyt helyezünk a szakételelem megadására hivatott intézetekre, hajtuk a magyar tudományosság, különösen a gazdasági és technikai tudományok nagyobb fejlesztését és érvényre jutását.

Az igazságügy terén zászlóvivői kívánunk lenni a modern haladásnak, de e mellett kívánjuk, hogy a magyar magánjog konszolidáló hagyományai lehetőleg megőriztessenek, s az idegen törvényhozások eredményeinek értékesítése hazánkban úgy történjék, hogy a különös hazai viszonyok mindenkor figyelembe véssenek. Kívánjuk, hogy a magyar mezőgazdaságnak a törvényhozás által megadassék annyi kiváltság, mint a mennyit törvényes intézkedések a kereskedelemnek biztosítanak. Így programunkba vesszük a gazdabírók felállításának sürgetését. Az igazságügyi általános programban hívei vagyunk a szóbeliségnek és közvetlenségnek.

Mindenekelőtt pedig kívánunk oly magyar nemzeti közgazdasági politikát, mely a politikai szabadság mellett a nemzet millióinak anyagi függetlenségét is biztosítja. Ezért első sorban küzdünk helyes közgazdasági politikáért.

Követelünk közgazdasági politikát, mely a nemzet összes lakosságának, első sorban pedig a kis embereknek anyagi boldogulását tűzi ki célul.

Kívánjuk a becsületes munka, az egyén érvényre jutását és szorgalmának jutalmát.

Törekedni fogunk a jogosulatlan kartellek és ringek s egyes érdekes csoportok gazdasági monopoliumának megszüntetésére.

Támogatunk minden szövetkezeti, a társadalom önjeléből s a kis erők összesítése által létrejött egészséges vállalatot.

Kívánjuk a munkásügy rendezését s a munkásosztály jogosult érdekeinek kielégítését; ezzel együtt a gazdasági és házi cselédek ügyének megfelelőbb rendezését.

Sürgöttük hathatós szociális intézkedéseket, a kivándorlás megszüntetésére s a munkás-közvetítés, telepítés szervezésére.

Kívánjuk a honosítási törvény reformját, a bevándorlás ügy szabályozását.

Követeljük az összes állampolgárok aránylagos és igazságos megadóztatását, s ebből kifolyólag olyan adóreformokat, melyek a mozgókötét is kényszerítik, hogy arányosan hozzá járuljon az állam terheihöz. Követeljük az adónyilvántartás, behajtás egyszerűvé és méltányossá tételét. Komolyan kívánunk foglalkozni azzal, hogy a progressív adó behozatala mily mértékben befolyásolná állami pénzügyeinket, gazdasági és társadalmi fejlődésünket.

Sürgöttük a takarékvagy, ezzel kapcsolatosan a mezőgazdasági és ipari hitel szervezését. Kívánjuk a biztosítástörvény reformját, ideértve az élet-, tűz-, a jég- és állatbiztosítást. A szervezést a kölcsönösség elvén óhajtjuk keresztülvinni.

Kívánunk olyan kereskedelmi-, ipari- és közlekedési politikát, amely első sorban a hazai termelést és fogyasztást védelmezi és emeli.

Mellőzni kívánjuk a felesleges közvetítést. Óhajtjuk oly törvényhozásilag életrehívott és megerősített társadalmi szervezeteket, melyek a fogyasztót a termelővel közvetlen összeköttetésbe hozzák.

Követeljük a börtönek az általános gazdasági érdekeknek megfelelő ellenőrzését, újraszervezését és megadóztatását.

Kívánjuk a kisipar nagyobb mérvű támogatását s az ipartörvények ily értelmű módosítását.

A magyar nemzet alapjait az őstermelésben tudjuk: állami függetlenségünk egyik legfőbb biztásitékát a magyar földbirtokos osztályban és földmivelő népben ismerjük.

Ezért kívánunk helyes földmívelési politikát, a nagy-, közép- és kisbirtok helyes megosztására irányuló intézkedéseket, a földbirtok művelési eszközeinek lefoglalhatatlanságát, terheinek könnyítését, a kötött birtokok helyes kezelését.

Kívánunk megfelelő agrár törvényhozást, a birtokviszonyok, teleklönyv- és tagosítási ügyek gyors és végleges rendezését.

Követeljük a gazdatiszti ügy szabályozását, a munkaadó és munkása közötti viszony s a bérleti ügyek rendezését, a gazdasági egyesületek, szövetkezetek, gazdasági szakoktatás és az állategészségügyi intézmények fejlesztését.

Az őstermelés egyik igen fontos ágának tekintjük az erdőszeteket s ennek fejlesztésében hatalmas eszköznek tartjuk az 1879. évi XXXI-ik törvényezékk változatlan fentartását és minden részletében való gondos végrehajtását.

Törekedni fogunk a nemzet összes lakosságában a szép és nemes iránti szeretetet, a törvénytisztelést és kötelességtudást, az igazi vallásosságot, a közérköst, a politikai tisztességtudást, a nemzeti mult iránt való kegyelet fejlesztésére.

Mindenben pedig az igazságot keressük és annak állunk bármily érdekekkel szemben védelmére.

Ezért nem csatlakozunk sem a kormány, sem az ellenzéki pártok egyikéhez sem; fentartva meggyőződésünk független nyilvánítását mindezekkel szemben.

Üldözni fogjuk a léha kapaszkodást, az üres, dilettáns, nagyhangu szerepléseket s a protekciót.

Igyekezünk a szépirodalom, a művészetek fejlesztése s azoknál ugy a nemzeti irány, mint a finom ízlés érvényre juttatására.

A „Hazánk a magyar gazda-osztály, a vidéki népesség és a konoratorok lapja, ezek érdekeiért küzd, ezeknek kell őt fentartani. Terjeszszék tehát a lapot.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	14 frt — kr.	Egy negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy fél évre	7 frt — kr.	Egy óra	1 frt 20 kr.

Kiadóhivatal Budapest, Köztelek.

A május hóban tartandó III. országos gazda-kongresszus tárgyalásait a „HAZÁNK” a legrészletesebben fogja közölni.